

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Cartea lui Adam și a Evei: (lupta lui Adam și a Evei cu Satana) /

trad. din etiopiană, note și comentarii: S. C. Malan;

trad. din engleză: Monica Medeleanu. - Ed. a 3-a. -

București: Herald, 2024

ISBN 978-630-336-018-8

I. Malan, Salomon Caesar (trad.; note)

II. Medeleanu, Monica (trad.)

2

Pentru noutăți și comenzi:

www.edituraherald.ro

office@edituraherald.ro

Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61

Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60

Mob: 0744.888.388, 0771.664.320

THE BOOK OF ADAM AND EVE

also called

THE CONFLICT OF ADAM AND EVE WITH SATAN

A book of the early Eastern Church,

Translated from Ethiopic,

with Notes from Kufale, Talmud, Midrashim

and other Eastern Works,

by Rev. S.C. Malan, D.D.

© William and Norgate,

Londra, 1882

Cartea lui Adam și a Evei

(Lupta lui Adam și a Evei cu Satana)

Ediția a 3-a

Traducere din etiopiană, note și comentarii:

S.C. MALAN

Traducere din engleză și îngrijire ediție:

MONICA MEDELEANU

EDITURA HERALD

București

Iar magii, în călătoria lor, au venit și I-au dat lui Hristos aur, tămâie și smirnă. Ei i-au zis lui Irod la prima întâlnire, când acesta i-a întrebat despre țelul călătoriei lor: „A fost un bărbat mare printre noi, care a profetizat într-o carte pe care a scris-o că în Palestina se va naște un copil de neam ceresc, căruia îi va sluji cea mai mare parte a lumii. Și semnul acestuia către voi va fi o stea care vă va îndruma la locul unde este copilul; și, când o veți vedea, Îi veți duce aur, tămâie și smirnă. Am văzut steaua și am venit să ne închinăm Lui” etc. (Abulpharaj, *Dyn. Arab.*, pp. 109, 110).

Această presupusă profecie este menționată din nou de Abulpharaj (id., p. 83). Când vorbește despre Cyrus, el spune: „În zilele acelea a venit Zeradasht, mai-marele sectei magilor, născut în Adjerbijan, sau, cum spun unii, în Asiria. Despre el se spune că a fost unul dintre ucenicii lui Ilie și că le-a spus persanilor despre semnul nașterii lui Hristos și că trebuie să Îi aducă daruri. Și el le-a spus că în viitor o fecioară va rămâne grea fără să fi cunoscut bărbat și că, atunci când va naște, o stea strălucitoare va apărea în miezul zilei, în mijlocul căreia se va vedea chipul unei tinere fecioare. Voi, așadar, copiii mei, veți avea întâietate în fața tuturor celorlalți oameni în privința Luminii acelei Stele și, când o veți vedea, să mergeți unde vă îndrumă, să vă închinați copilului și să-I dați aur, tămâie și smirnă”.

Nu este necesar să spunem că nu există o astfel de profecie a lui Zeradasht sau Zoroastru. Nici Abulpharaj nu se referă la ea în lucrarea sa siriacă, diferită în multe aspecte de varianta arabă, scrisă la Mabus, pentru prietenii săi arabi, puțin înainte să moară, dar cu mult timp după ce a scris lucrarea în limba siriacă.

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
Cartea întâi	15
Cartea a doua	139
Cartea a treia	185
Cartea a patra	229
Note	263

CARTEA ÎNTÂI

În numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt: există un singur Dumnezeu.

Începem, cu ajutorul lui Dumnezeu – a Lui fie slava! – scrierea Luptei lui Adam și a Evei, care li s-a întâmplat lor după ce au plecat din grădină și în vreme ce locuiau în Peștera Comorilor, din porunca lui Dumnezeu Creatorul*.

CAPITOLUL I

În ziua a treia**, Dumnezeu a sădit¹ grădina² la răsăritul pământului, la hotarul lumii³ dinspre răsărit, dincolo de care, spre răsăritul soarelui, nu se găsește nimic în afară de apă, care înconjoară toată lumea și ajunge până la marginile cerului⁴.

Și la miazănoapte [de grădină] este o mare [întindere] de apă, limpede și curată la gust, cum nu este nimic altceva; așa încât prin limpezimea ei se poate vedea în adâncurile

* Traducătorul etiopian adaugă aici: „Creatorul lor și Cărmuitorul – al lui Dumnezeu cel viu, înzestrat cu rațiune și cuvânt, Creator al tuturor făpturilor, fie slava”.

** „a săptămânii”, *Beresh. Rab.*, secț. I, fol. 18.

pământului⁴. Și, când un om se spală în ea, el se face curat de curățenia ei și alb de albeața ei – chiar dacă era întunecat⁵.

Și Dumnezeu a creat marea aceea pentru plăcerea Lui⁶, căci știa că va fi a omului pe care El îl va face; așa că, după ce [Adam] a plecat din grădină, din pricina păcatului lui⁵, oamenii trebuie să trăiască pe pământ, dintre care cei drepecți trebuie să moară, ale căror suflete Dumnezeu le va învia în ziua de apoi; când se vor întoarce la trupul lor; se vor scâldea în apa acelei mări și toți se vor căi de păcate.

Dar, când Dumnezeu l-a alungat pe Adam din grădină⁶, nu l-a trimis să locuiască la marginea ei dinspre miazănoapte, ca nu cumva să se apropie de marea de apă, iar el și Eva, spălându-se în ea, să fie curățiți de păcatele lor, să uite păcatul pe care l-au săvârșit și să nu-și mai aducă aminte de el la gândul pedepsei lor.

Apoi, iarăși, în partea de miazăzi [a grădinii] Dumnezeu nu a vrut să-l lase pe Adam să locuiască; căci, atunci când vântul bătea dinspre miazănoapte, i-ar fi adus din acea parte de miazăzi mireasma plăcută a pomilor din grădină. De aceea Dumnezeu nu l-a pus pe Adam acolo, ca să nu simtă mireasma dulce a pomilor⁷ [acelora] și să uite păcatul lui și să găsească mângâiere pentru ceea ce făcuse, să nu se bucure de mireasma pomilor și să nu fie curățit de păcatul lui⁸.

Și iarăși, fiindcă Dumnezeu este milostiv și îndurător și rânduiește toate lucrurile într-un chip pe care doar El îl cunoaște, l-a pus pe tatăl nostru Adam să locuiască în marginea

* Literal, „lume”.

** Sau „negru”.

*** Sau „cu un plan gândit dinainte sau țel al Lui”, după textul arab.

de apus a grădinii, căci în partea aceea pământul este foarte întins⁹. Și Dumnezeu i-a poruncit să locuiască acolo, într-o peșteră dintr-o stâncă – Peștera Comorilor de sub grădină¹⁰.

CAPITOLUL II

Dar când Adam, tatăl nostru, și Eva au ieșit din grădină¹¹, au călcat [pământul] cu picioarele lor, fără să știe că umblă.

Și când au ajuns la deschizătura porții grădinii și au văzut pământul larg ce se întindea în fața lor, [acoperit] cu pietre mari și mici și cu nisip, ei s-au înfricoșat și au tremurat, și au căzut cu fețele la pământ de frica ce se abătuse asupra lor; și erau ca morți.

Căci – dacă până atunci stătuseră în cuprinsul grădinii, frumos [sădită] cu toate felurile de pomi – acum se vedeau, într-un ținut străin, pe care nu îl cunoșteau și nu îl văzuseră niciodată¹².

[Și] fiindcă la vremea aceea erau plini de harul unei firi luminoase¹³ și nu aveau inimile [întoarse] către lucrurile pământești.

Așadar, Dumnezeu S-a îndurat de ei; și, când i-a văzut căzuți în fața porții grădinii, El a trimis Cuvântul Lui¹⁴ la Adam tatăl și la Eva și i-a ridicat din căderea lor.

* Pe parcursul acestei cărți, prin „Cuvântul lui Dumnezeu” trebuie înțeles, în general, a doua persoană a Sfintei Treimi *ὁ λόγος* (Ev. Ioan, 1); *יְיָ מִמְרָא דְּמַרְגְּמִי* sau *מִמְרָא דְּמַרְגְּמִי* din targumim (traduceri aramaice sau parafrazări ale unor părți din Vechiul Testament) și Talmud; așa cum se arată și în *Sefer Yetzirah* (ed. Amst. 1642, pp. 84, 89).

Despre făgăduința* celor cinci zile mari și jumătate

Dumnezeu i-a spus lui Adam: „Am rânduit pe pământul acesta zile și ani, iar tu și sămânța ta veți locui și umbla pe el până se împlinesc zilele și anii – când voi trimite Cuvântul Care te-a creat și față de Care ai păcătuit, Cuvântul Care te-a izgonit din grădină și Care te-a ridicat când ai căzut. Da, Cuvântul Care te va izbăvi iarăși când se împlinesc cinci zile și jumătate”^{***}.

Dar, când Adam a auzit aceste cuvinte de la Dumnezeu despre cele cinci zile mari și jumătate, nu le-a priceput înțelesul.

Căci Adam se gândea că vor fi doar cinci zile și jumătate pentru el până la sfârșitul lumii.

Și Adam a plâns și s-a rugat la Dumnezeu să-l lămurască.

Apoi Dumnezeu, în îndurarea Lui față de Adam [care a fost făcut] după chipul și asemănarea Lui, i-a arătat că acestea erau 5 500 de ani; și cum va veni atunci Cineva și-l va mântui pe el și sămânța lui¹⁴.

Dar Dumnezeu făcuse înainte acest legământ^{***} cu Adam, tatăl nostru, cu aceleași cuvinte, înainte să plece din grădină, [pe când stătea] lângă pomul din care Eva a luat [rodul] și i l-a dat să mănânce.

* Sau „legământul”.

** După *Cod. Nasar. III*, lumea aceasta va dura 480 000 de ani de la crearea lui Adam.

*** Sau „ii făcuse această făgăduință”.

Căci, atunci când tatăl nostru Adam a ieșit din grădină, a trecut pe lângă pom și a văzut cum Dumnezeu îi schimbaea înfățișarea și cum se vestejise.

Și, când Adam a mers la pom, s-a temut, a tremurat și a căzut la pământ; dar Dumnezeu, în mila Lui, l-a ridicat și atunci a făcut legământul acesta cu el^{**}.

Și, iarăși, când Adam a stat lângă poarta grădinii și a văzut heruvimul cu o sabie de foc învăpăiat în mână, iar heruvimul s-a supărat și s-a încruntat la el, lui Adam și Evei li s-a făcut frică de el și au socotit că voia să-i omoare. Așa că au căzut cu fețele la pământ și au tremurat de frică.

Dar el s-a îndurat de ei și le-a arătat milă; și, întorcându-se [de la ei], s-a suit la cer și a rugat pe Domnul și a zis:

„Doamne, m-ai trimis să păzesc la poarta grădinii cu o sabie de foc.

Dar când robii Tăi, Adam și Eva, m-au văzut, au căzut cu fețele la pământ și erau ca morți. O, Doamne, ce vom face cu robii Tăi?”

Atunci, Dumnezeu S-a îndurat de ei și le-a arătat milă și a trimis Îngerul Lui să păzească grădina.

Și Cuvântul Domnului a venit la Adam și Eva și i-a ridicat.

Și Domnul i-a zis lui Adam: „Ți-am spus că după cinci zile și jumătate voi trimite Cuvântul meu și te voi izbăvi.

Întărește-ți inima, așadar, și locuiește în Peștera Comorilor, despre care ți-am spus înainte”.

* Sau „a plecat din”.

** Sau „i-a făcut această făgăduință”.

Și, când Adam a auzit acest Cuvânt de la Dumnezeu, s-a mângâiat cu ceea ce îi spusese Dumnezeu. Căci El îi spusese cum îl va izbăvi.

CAPITOLUL IV

Dar Adam și Eva au plâns fiindcă au plecat din grădină, primul lor sălaș.

Și, cu adevărat, când Adam s-a uitat la trupul lui, că era schimbat, a plâns amar și el și Eva, pentru ceea ce făcuseră. Și au mers și au coborât încet în Peștera Comorilor.

Și când au ajuns acolo, Adam a plâns în sine și i-a spus Evei: „Privește această peșteră care va fi temnița noastră în lumea aceasta și un loc de pedeapsă!

Oare se asemuiește cu grădina? Ce este strămtetea ei pe lângă întinderea* celeilalte?

Ce este piatra aceasta pe lângă crângurile acelea? Ce este întunecimea acestei peșteri pe lângă lumina grădinii?

Ce este această ieșitură atârnată a stâncii ce ne adăpostește pe lângă mila Domnului ce ne acoperea?

Ce este pământul acestei peșteri în comparație cu pământul grădinii? Acesta, pământ acoperit cu pietre; iar acela, sădit cu pomi roditori?”

Și Adam i-a spus Evei: „Privește la ochii tăi, și la ai mei, care înainte vedeau îngerii în cer, laudând; și ei, de asemenea, fără încetare.

* Sau „loc”: „lărgime”.

Dar acum nu vedem cum vedeam: ochii noștri s-au făcut de carne; ei nu pot vedea la fel cum vedeau înainte”.

Adam i-a zis iarăși Evei: „Ce este trupul nostru astăzi, [în comparație] cu ceea ce era în zilele dinainte, când locuiam în grădină?”

După aceasta, Adam nu a vrut să intre în peștera de sub stânca atârnată; nici nu ar fi intrat vreodată.

Dar s-a plecat poruncilor lui Dumnezeu; și și-a zis: „Dacă nu intru în peșteră, voi fi din nou un păcătos”¹⁵.

CAPITOLUL V

Atunci Adam și Eva au intrat în peșteră și au stat în rugăciune, pe limba lor, necunoscută nouă, dar pe care ei o știau bine.

Și, pe când se rugau, Adam a ridicat ochii și a văzut piatra și acoperișul peșterii care [ii] venea deasupra capului, încât nu putea vedea nici cerul, nici făpturile lui Dumnezeu. Astfel că a plâns și s-a bătut puternic în piept, până ce a căzut ca mort.

Și Eva stătea, plângând; căci credea că este mort.

Apoi ea s-a sculat, și-a întins mâinile către Dumnezeu, cerându-i milă și îndurare și a spus: „O, Dumnezeule, iartă-mi păcatul pe care l-am săvârșit și nu Îți mai aminti de el împotriva mea!

Căci eu singură¹⁶ am făcut să cadă robul Tău din grădină în această stare pierdută*, de la lumină la acest întuneric; și din sălașul bucuriei în această temniță.

O, Dumnezeule, privește la robul acesta al Tău căzut** astfel și scoală-l din moartea lui, ca să plângă și să se căiască de păcatul pe care l-a săvârșit prin mine.

Nu-i lua sufletul de data aceasta; ci lasă-l [să trăiască] ca să poată sta după măsura căinței lui și să facă voia Ta ca înainte de moartea lui.

Dar, dacă nu îl înviezi, atunci, o, Dumnezeule, ia sufletul meu, [ca să fiu] ca el; și nu mă lăsa să stau singură în temnița aceasta; căci nu pot sta singură în lumea aceasta, ci [numai împreună] cu el.

Căci Tu, o, Dumnezeule, ai făcut să cadă un somn asupra lui și ai luat un os de la el¹⁷ și ai plinit carnea la loc, cu puterea Ta dumnezeiască.

Și Tu i-ai luat osul și m-ai făcut femeie, luminoasă ca el, cu inimă, rațiune și cuvânt***; și la trup, precum el; și m-ai făcut după asemănarea chipului său, prin îndurarea și puterea Ta.

„O, Doamne, eu și el suntem una, iar Tu, o, Dumnezeule, ești Creatorul nostru, Tu ești [Cel] Care ne-a făcut pe amândoi într-o zi¹⁸.

Așadar, o Dumnezeule, dă-i viață, ca să fie cu mine în acest ținut străin, câtă vreme trăim în el din pricina păcatului nostru.

* Lit. „stingere?; „nimicire?”.

** Sau „necăjit?”.

*** *Kufale*, pp. 11, 12.

Dar, dacă nu îi vei da viață, atunci ia-mă și pe mine, ca pe el; ca amândoi să murim în aceeași zi”.

Și Eva a plâns amar și a căzut peste Adam, tatăl nostru, în marea ei durere.

CAPITOLUL VI

Iar Dumnezeu s-a uitat la ei; căci ei se omorâseră de prea multă mâhnire.

Dar El i-a ridicat și i-a mângâiat.

Și El a trimis Cuvântul Lui la ei; ca ei să se scoale și să se ridice pe dată.

Și Domnul a spus către Adam și Eva: „Ați păcătuit de bunăvoie până să ieșiți din grădina în care v-am așezat. De bunăvoie ați păcătuit¹⁹ din pofta voastră de Dumnezeire și de măreție, [tânjind la] starea înaltă pe care Eu o am; de aceea v-am lipsit de firea luminoasă în care erați atunci și v-am izgonit din grădină pe pământul acesta aspru și plin de necazuri.

Dacă nu ați fi încălcat porunca Mea și Mi-ați fi păzit legea și nu ați fi mâncat din [rodul] pomului de care v-am spus să nu vă apropiați! Și erau acolo, în grădină, pomi mai buni decât acela.

Dar Satana²⁰ cel rău – care nu a rămas în starea lui dintâi, nici nu și-a păzit credința; în care nu era nimic bun pentru Mine [și care], deși l-am creat, M-a nesocotit și a căutat Dumnezeirea, astfel că l-am izgonit din cer – el este cel care

* Lit. „cu inimă arzătoare?”.

a făcut pomul plăcut în ochii voștri, până ce ați mâncat din el, ascultându-l pe el²¹.

Astfel ați încălcat porunca Mea și de aceea am adus peste voi toate aceste suferințe²².

Căci Eu sunt Dumnezeu Creatorul, Care, atunci când am creat făpturile Mele, nu am vrut să le nimicesc. Dar, după ce mi-au stârnit atât de rău mânia, le-am pedepsit cu chinuri amarnice, până se căiesc.

Dar, dacă dimpotrivă, ele stăruie totuși înverșunate în păcatul lor, vor fi blestemate pentru totdeauna.”

CAPITOLUL VII

Când Adam și Eva au auzit aceste cuvinte de la Dumnezeu, au plâns și suspinat încă și mai mult; dar și-au întărit inimile în Dumnezeu, fiindcă au simțit acum că Domnul era pentru ei ca un tată și o mamă; și din pricina aceasta au plâns înaintea Lui și au cerut îndurare de la El.

Atunci, Dumnezeu S-a îndurat de ei și a zis: „O, Adame, am făcut legământul Meu cu tine* și nu mă voi întoarce de la el; nici nu te voi lăsa să te întorci în grădină, până când legământul Meu de cinci zile mari și jumătate nu se împlinește”.

Atunci, Adam a spus către Dumnezeu: „O, Doamne, Tu ne-ai creat și ne-ai făcut [potriviiți] să fim în grădină; și, înainte să păcătuiesc, ai făcut toate animalele să vină la mine, ca să le dau nume.

* Ori „ți-am făcut o făgăduință”.

Harul Tău era atunci asupra mea; și am numit pe fiecare după cugetul Tău; și Tu le-ai făcut pe toate să mi se supună²³.

Dar acum, o, Doamne, Dumnezeuule, fiindcă am încălcat porunca Ta, toate fiarele se vor ridica împotriva mea și ne vor înghiți pe mine și pe Eva, roaba Ta; și ne vor șterge viața de pe fața pământului.

De aceea, o, Dumnezeuule, de vreme ce ne-ai alungat din grădină și ne-ai adus într-un ținut străin, rogu-Te, nu lăsa fiarele să ne facă rău”.

Când a auzit Domnul aceste cuvinte ale lui Adam, S-a îndurat de el și a simțit că spusese adevărat că fiarele [câmpului] se vor ridica și îi vor înghiți pe el și pe Eva, fiindcă El, Domnul, era mânios pe ei [doi] din pricina păcatului lor.

Atunci, Dumnezeu a poruncit fiarelor și păsărilor și la tot ce se mișcă pe pământ să vină la Adam și să stea în preajma lui*, și să nu-i supere pe el și pe Eva; nici pe vreunul dintre cei buni și drepti dintre urmașii lor.

Atunci, fiarele s-au supus lui Adam, potrivit poruncii lui Dumnezeu; în afară de șarpe, pe care Dumnezeu era mânios. El nu a venit la Adam laolaltă cu fiarele**.

CAPITOLUL VIII

Atunci, Adam a plâns și a spus: „[O], Dumnezeuule, când locuiam în grădină și inimile noastre erau înălțate, am văzut îngerii care cântau laude în cer, dar acum nu mai vedem așa

* Ori „să i se plece lui”, „să i se supună lui”.

** O altă interpretare este că Dumnezeu nu a adus șarpele sau i-a interzis să vină, împreună cu celelalte animale, fiindcă era supărat pe el.